

▶ CÉLKERESZTBE AZ UNIÓ VÁROSFEJLESZTÉSI MENETRENDJE

VÁROSFEJLESZTÉSI KÉRDÉSEK BEILLESZTÉSE AZ UNIÓ POLITIKÁJÁNAK ALAKÍTÁSÁBA

Az Unió polgárainak több mint kétharmada városban él. A városi központokkal több uniós, így például a szociális, a kulturális, a közlekedési, az energetikai és a környezetvédelmi kérdésekre irányuló kezdeményezés is foglalkozik. A Bizottság megkezdte a városfejlesztési menetrend kidolgozását, hogy az említett politikákat szorosabban be tudja illeszteni elképzeléseibe. A 2014 februárjában Brüsszelben megrendezett CITIES fórumon az uniós városfejlesztési menetrend megvalósításának okaira, tárgyára és mikéntjére keresték a válaszokat.

Miért éppen a városfejlesztési menetrend került fókuszba?

Az Unió teljes lakosságának mintegy 72%-a – azaz közel 360 millió polgár – városokban, és azok külvárosi területein él. 2050-re a városban élők aránya várhatóan több mint 80%-ra nő majd. A városi területek kérdése azonban ellentmondásos: a városi környezet ideális a gazdasági növekedéshez, ugyanakkor a városokban a legnagyobb a munkanélküliség aránya. A népsűrűség miatt adottak a lakhatási és közlekedési lehetőségek energiahatékonyabb formái, ugyanakkor több a dugó és a légszennyezés mértéke is nagyobb. Integrált szemléletre van szükség a városokat érintő összetett kihívások leküzdésére.

Már eddig is történtek előrelépések annak érdekében, hogy a megreformált kohéziós politika jelentős városi dimenzióval rendelkezzen. A kohéziós politika 2014-2020-as időszakra előirányzott költségvetésének több mint a felét várhatóan városfejlesztési kezdeményezésekre fogják fordítani, és mintegy 330 eurót kifejezetten a fenntartható városfejlesztéssel kapcsolatos kihívásokra megoldást kínáló innovatív városi intézkedésekre fognak felhasználni.

Becslések szerint az uniós politikák kétharmada hatással van a városokra. Következésképpen fontos, hogy az érdekelt szereplők európai, nemzeti, regionális és helyi szinten egyaránt megfelelően koordinálják és hatékonyan támogassák a politikai megközelítéseket.

Bizonyított, hogy a városfejlesztési menetrend összehangoltabb vetületet adhat a városfejlesztésnek, például ha a különféle, városi dimenziókkal rendelkező politikákat nem kezelik egymástól elszigetelten. A városfejlesztési menetrend a többszintű irányításra és a közigazgatási határok közötti együttműködésre szintén kedvező hatással lehet.

Az európai városok aktív részvétele nélkül az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó Európa 2020 stratégia elsődleges céljai nem valósulhatnak meg.

Az Európai Parlament, a Régiók Bizottsága, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, valamint a városszövetségek mellett gyakorlatilag minden érdekelt fél egyetértett abban, hogy az európai városfejlesztési menetrendre szükség van. Lényeges kérdés azonban, hogy hogyan valósuljon meg.

Milyen feladatokat kell a menetrendnek ellátnia?

Egyes érdekelt felek az irányadó intézkedések keretében tekintenek az Unió városfejlesztési menetrendjére, amelynek feladata, hogy egységesítse a sokrétű kezdeményezéseket és politikákat; világos szerepeket fogalmazzon meg az európai, nemzeti, regionális és helyi hatóságok számára, illetve hogy a városok helyi politikáik és terveik megvalósítására használják fel.

Mások azt hangsúlyozzák, hogy elsődlegesen olyan eszköz szerepét kell betöltenie, amely bevonja a városokat és a politikai vezetőket az Unió politikájának alakításába és annak végrehajtásába – vagyis olyan menetrendnek kell lennie, amely a városok érdekeit és a városok közötti együttműködést szolgálja, különös hangsúlyt fektetve az Európa 2020 stratégia prioritásaira.

Fontos, hogy a menetrendre nem szabad a nemzeti szintű kormányzati rendelkezések felülbírálatát célzó uniós kezdeményezésként tekinteni, sokkal inkább olyan eszközként kell felfogni, amely megerősíti a városok szerepét a különféle városfejlesztési kezdeményezések terén. Az európai városok különféle potenciálokkal bírnak, és különféle kihívásokkal

▶ Szabadtéri könyvtár a németországi Magdeburgban.

▶ A városi ökológiai folyosóként funkcionáló Batán folyó szabályozási terve, Vitoria-Gasteiz, Spanyolország.

AZ UNIÓS SZAKPOLITIKÁK VÁROSI DIMENZIÓJA

Több uniós politika is tartalmaz olyan kezdeményezéseket, amelyek elsősorban vagy a városoknak szólnak, vagy megvalósításuk városi környezetben lehetséges. Ilyen például a **Polgármesterek Szövetsége** által tárgyalt energiagazdálkodási és éghajlat-politikai intézkedés, a közlekedés, illetve a digitális menetrend részét képező „**Intelligens városok és közösségek**” kezdeményezés. A kultúra és a környezetvédelem terén is találunk kiemelkedő példákat. A Bizottság által 2008-ban létrehozott „**Európa Zöld Fővárosa**” díj azokat a városokat népszerűsíti, amelyek folyamatosan és dokumentálható módon megfelelnek a magas szintű környezetvédelmi normáknak. A díjazott követendő példa a többi város számára, és a bevált gyakorlatok és tapasztalatok alkalmazására ösztönöz. Emellett több mint 25 évvel a megalapítását követően az **Európa Kulturális Fővárosa** program még mindig kiemelkedik a Unió legismertebb városfejlesztési kezdeményezései közül.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓK AZ UNIÓS SZAKPOLITIKÁK VÁROSI DIMENZIÓJÁRÓL:
http://ec.europa.eu/regional_policy/urban/portal/index_en.cfm?smenu_mapping_id=1

„ Nem küzdhetünk meg Európa kihívásaival – többek között a szennyezéssel, a szegénységgel, a munkanélküliséggel és az energiaüggyel – és nem érhetjük el céljait, ha nem foglalkozunk ezekkel a kérdésekkel az európai városokban. Az uniós városfejlesztési menetrendnek tiszteletben kell tartania a szubszidiaritást – de ha a városi dimenzió erősítésével javíthatunk az uniós szakpolitikán, akkor ezt meg kell tennünk, egyúttal nagyobb szerepet adva Európa városainak az Unió partnereiként. ”

JOHANNES HAHN – A REGIONÁLIS POLITIKÁÉRT FELELŐS UNIÓS BIZTOS

kell szembenézniük. A városi menetrend célja, hogy felismerje és felkarolja ezeket az egyedi lehetőségeket.

Az Unió városfejlesztési menetrendje: Hogyan valósítható meg?

A 2014. évi CITIES – „A holnap városai: beruházás Európa régióiba” elnevezésű fórum több lehetséges utat vázolt fel az Unió városfejlesztési menetrendjének megvalósításához, többek között az alábbiakat:

- ▶ a városokra közvetlenül vagy közvetve hatással lévő uniós politikák hatékonyabb összehangolása például az Európa 2020 stratégia keretében létrehozott koordinációs platform, városi hatásvizsgálat stb. révén;
- ▶ az uniós, nemzeti és helyi szintű politikai döntéshozás hatékonyabb módon történő összehangolása és egységesítése például olyan módon, hogy a kormányközi együttműködés fokozottabb szerephez jut a városfejlesztés terén;
- ▶ megerősített és összehangoltabb tudástárak, hálózatépítés és tanulás biztosítása.

A Bizottság közleményt adott ki *Az uniós szakpolitikák városi dimenziója – az uniós városfejlesztési menetrend legfontosabb elemei* címmel, hogy további résztvevőket is bevonjon az említett témákkal kapcsolatos egyeztetésekbe. A Bizottság a közleményben hat főbb kérdésre várt visszajelzést.

Idén szeptemberben a Bizottság a visszajelzésekből előzetes összefoglalót készített, amelyet az Európai Unió Tanácsának elnökségét betöltő Olaszország által szervezett, Rómában megrendezett konferencia keretében mutatott be. A konferencián kezdeményezett vita lehetőséget teremt arra, hogy a résztvevők hozzájáruljanak az Unió városfejlesztési menetrendjének alakításához.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/urb_agenda/pdf/comm_act_urb_agenda_hu.pdf